A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2011. június 9.*

A C-52/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Symvoulio tis Epikrateias (Görögország) a Bírósághoz 2010. február 1-jén érkezett, 2009. december 23-i határozatával terjesztett elő az előtte

az Eleftheri tileorasi AE „ALTER CHANNEL”,

Konstantinos Giannikos

és

az **Ypourgos Typou kai Meson Mazikis Enimerosis**,

az **Ethniko Symvoulio Radiotileorasis**

között folyamatban lévő eljárásban,

* Az eljárás nyelve: görög.

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, R. Silva de Lapuerta (előadó), Juhász E., G. Arestis és T. von Danwitz bírák,

főtanácsnok: N. Jääskinen,
hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2011. március 2-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az Eleftheri tileorasi AE „ALTER CHANNEL” és K. Giannikos képviseletében D. Sarafianos dikigoros,

– a görög kormány képviseletében A. Samoni-Rantou, E.-M. Mamouna és N. Marioli, meghatalmazotti minőségben,

– a lett kormány képviseletében K. Drēviņa és M. Borkoveca, meghatalmazotti minőségben,

– a svéd kormány képviseletében C. Meyer-Seitz és S. Johannesson, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében C. Vrignon és D. Triantafyllou, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az 1997. június 30-i 97/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 202., 60. o., magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 2. kötet, 321. o.) módosított, a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási intézkedésekben megállapított, televíziós műsorszolgáltató tevékenységre vonatkozó egyes rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 1989. október 3-i 89/552/EGK tanácsi irányelv (HL 298., 23. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 224. o., a továbbiakban: 89/552 irányelv) 1. cikke d) pontjának értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet az Eleftheri tileorasi AE „ALTER CHANNEL" (a továbbiakban: Eleftheri tileorasi) és K. Giannikos, valamint az Ypourgos Typou kai Meson Mazikis Enimerosis (sajtó- és tömegkommunikációs miniszter) és az Ethniko Symvoulio Radiotileorasis (nemzeti rádiótelevíziós tanács, a továbbiakban: ESR) közötti jogvita keretében terjesztették elő az ESR-nek az Eleftheri tileorasira és K. Giannikosra a burkolt reklámra vonatkozó nemzeti rendelkezések megsértése miatt pénzbírságot kiszabó határozata tárgyában.

Jogi háttér

Az uniós szabályozás

3 A 89/552 irányelv huszonhetedik preambulumbekezdésének szövegezése az alábbi:

„[…] mivel annak biztosítására, hogy a fogyasztók mint televíziónézők érdekei teljesen és megfelelően védettek legyenek, alapvető, hogy a televíziós hirdetésre bizonyos számú minimális szabály és norma vonatkozzon, és hogy a tagállamok fenntartsák a jogot részletesebb és szigorúbb szabályok bevezetésére, és bizonyos körülmények között eltérő feltételeket szabhassanak meg a joghatóságuk alá tartozó televíziós műsorszórók számára."

4 Ezen irányelv 1. cikkének c) és d) pontja előírja:

„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

[…]

c) »televíziós reklám«: bármilyen formájú közlemény, amelyet fizetés vagy hasonló ellenszolgáltatás ellenében közvetítenek, vagy önreklámozási célra közvetít egy köz- vagy magánvállalkozás egy szakma, üzlet, foglalkozás vagy hivatás tekintetében, annak érdekében, hogy fizetés ellenében előmozdítsa áruk vagy szolgáltatások értékesítését, beleértve az ingatlanokat, jogokat és kötelezettségeket;

d) »burkolt reklám«: az áruk, szolgáltatások, illetve egy áru gyártója vagy szolgáltatások nyújtója nevének, márkanevének, vagy tevékenységének szavakban vagy képekben megfogalmazott, műsorban történő bemutatása, ha az ilyen bemutatás a műsorszolgáltató szándéka szerint hirdetési célokat szolgál, és természetét tekintve félrevezetheti a közönséget. Az ilyen jellegű bemutatást szándékosnak kell tekinteni, különösen, ha fizetésért vagy hasonló ellenszolgáltatásért cserében nyújtják".

5 Az említett irányelv 10. cikke (1) és (4) bekezdése ekként rendelkezik:

„(1) A televíziós reklámot és a távértékesítést könnyen felismerhető módon kell megjeleníteni, és a műsorszolgáltatás más részeitől kellően el kell különíteni vizuális és/vagy akusztikai eszközök segítségével.

[…]

(4) A burkolt reklám és távértékesítés tilos."

A nemzeti szabályozás

6 A 89/552 irányelv 1. cikkének d) pontját a burkolt reklámról szóló 100/2000 elnöki rendelet (FEK A' 98) ültette át a görög jogrendbe.

Az alapjogvita és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

7 Az Eleftheri tileorasi társaság az ALTER CHANNEL néven ismert, magán televíziós csatorna tulajdonosa és üzemeltetője.

8 K. Giannikos e társaság elnöke és ügyvezető igazgatója.

9 Az említett televíziós csatorna 2003. november 12_én sugárzott egyik műsora folyamán három bejátszás tárgya egy esztétikai fogászati kezelés bemutatása volt.

10 Az első bejátszásban, amelynek folyamán a képernyő alsó részén megjelent a „Megváltoztatja a mosolyát" felirat, az adás műsorvezetője egy fogorvosnővel beszélgetett, aki egyik betegének jelenlétében elmondta, hogy e kezelés világpremiernek tekinthető, és ezen eljárás eredményeit páciense fogsorán fogja bebizonyítani, aki két óra leforgása alatt tökéletes természetes mosolyra tesz majd szert. Ezt követően a fogorvosnő elmagyarázta a módszer hatásosságát, és hangsúlyozta, hogy a módszer tökéletes természetes mosolyt tesz lehetővé. A műsorvezető kérdésére válaszul a szóban forgó kezelés költségeivel kapcsolatban is tájékoztatást nyújtott.

11 Az adás folyamán a nézők a betegről a kezelést megelőzően készült fotókat láthattak, hogy legyen mivel összehasonlítaniuk az eredményt.

12 A második bejátszás során megjelent a beteg, akinek két felső metszőfoga ekkorra már kiigazításra került, a harmadik bejátszás pedig már a kezelés végeztével mutatta be őt.

13 A műsorvezető ezt követően kijelentette, hogy a természetes mosolyt célzó kezelés ténylegesen két óráig tartott.

14 A stúdióban jelen lévő egyik néző kijelentette, hogy ő is ilyen mosolyt szeretne. Ekkor a fogorvosnő a képernyőn keresztül szemrevételezte a néző fogsorát, majd időpontot beszélt meg vele telefonos egyeztetés céljából.

15 Az ESR 63/10.3.2004. sz. határozatával 25 000 euró összegű pénzbírságot szabott ki az Eleftheri tileorasival és K. Giannikosszal szemben azzal az indokolással, hogy a szóban forgó televíziós műsor burkolt reklámot tartalmazott.

16 Az Eleftheri tileorasi és K. Giannikos hatályon kívül helyezés iránti keresetet indított e határozat ellen a kérdést előterjesztő bíróság előtt.

17 E körülmények között a Symvoulio tis Epikrateias úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„A [89/552] irányelv 1. cikke d) pontját akként kell-e értelmezni, hogy »burkolt reklám« esetén az ellentétel, fizetés vagy más ellenszolgáltatás nyújtása a hirdetési cél elengedhetetlen fogalmi elemének tekintendő?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

18 A kérdést előterjesztő bíróság kérdésével lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 89/552 irányelv 1. cikkének d) pontját akként kell-e értelmezni, hogy az ellenszolgáltatás vagy más fizetés teljesítése elengedhetetlen fogalmi elemnek tekintendő ahhoz, hogy a burkolt reklám szándékos jellege megállapítható legyen.

19 Emlékeztetni kell arra, hogy e rendelkezés értelmében a „burkolt reklám" az „áruk, szolgáltatások, illetve egy áru gyártója, vagy szolgáltatások nyújtója nevének, márkanevének vagy tevékenységének szavakban vagy képekben megfogalmazott, műsorban történő bemutatása, ha az ilyen bemutatás a műsorszolgáltató szándéka szerint hirdetési célokat szolgál, és természetét tekintve félrevezetheti a közönséget".

20 Erre vonatkozóan az említett rendelkezés azt is kimondja, hogy „a bemutatást szándékosnak kell tekinteni különösen akkor, ha fizetésért vagy hasonló ellenszolgáltatásért cserében nyújtják".

21 Ugyanakkor a „különösen" határozószó, amely szerepel a 89/552 irányelv 1. cikke d) pontja második mondatának spanyol, német, angol és francia változatában, e rendelkezés görög változatában nem szerepel.

22 Ilyen összefüggésben meg kell állapítani, hogy e határozószó a 2007. december 11-i 2007/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 332., 27. o.) módosított 89/552 irányelv 1. cikke j) pontjának második mondatában szereplő „burkolt audiovizuális kereskedelmi közlemény" fogalom meghatározásának görög változatában került bevezetésre, és azt átvette e fogalom a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások

nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 2010. március 10-i 2010/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) (HL L 95., 1. o.) 1. cikke j) pontja második mondatában szereplő meghatározásának görög változata.

23 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az uniós irányelvek egységes alkalmazásának, és ebből következően egységes értelmezésének szükségessége kizárja azt, hogy egy rendelkezés szövegét kétség esetén egyik változatának alapulvételével elszigeteltten vizsgálják, és éppen azt követeli meg, hogy a más hivatalos nyelveken elfogadott változatok fényében értelmezzék és alkalmazzák azt (a C-63/06. sz. Profisa-ügyben 2007. április 19-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-3239. o.] 13. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

24 Az uniós szövegek egyes nyelvi változatai közötti eltérés esetén a szóban forgó rendelkezést azon szabályozás általános rendszerére és céljára tekintettel kell értelmezni, amelynek az a részét képezi (a fent hivatkozott Profisa-ügyben hozott ítélet 14. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

25 A 89/552 irányelv huszonhetedik preambulumbekezdéséből az következik, hogy az irányelv célja a fogyasztók mint televíziónézők érdekei teljes és megfelelő védelmének biztosítása.

26 E tekintetben az említett preambulumbekezdés pontosítja, hogy e cél eléréséhez alapvető, hogy a televíziós hirdetésre bizonyos számú minimális szabály és norma vonatkozzon.

27 A 89/552 irányelv 10. cikkének (4) bekezdése ilyen összefüggésben tiltja a burkolt reklámot.

28 A „burkolt reklám” ezen irányelv 1. cikkének d) pontjában meghatározott fogalma az 1. cikk c) pontjában meghatározott „televíziós reklámhoz” képest különleges ismérveknek eleget tevő, önálló fogalomnak tekinthető.

29 Közelebbről e rendelkezésből az következik, hogy a burkolt reklám „a műsorszolgáltató szándéka szerint hirdetési célokat szolgál”.

30 A 89/552 irányelv 1. cikke d) pontjának második mondata e tekintetben olyan vélelmet állít fel, mely szerint az áruk, szolgáltatások, illetve egy áru gyártója, vagy szolgáltatások nyújtója nevének, márkanevének vagy tevékenységének szavakban vagy képekben megfogalmazott, műsorban történő bemutatásának szándékos jellege akkor állapítható meg, ha e bemutatás fizetésért vagy hasonló ellenszolgáltatásért cserében történik.

31 Mindazonáltal e rendelkezés nem képezheti olyan szigorú értelmezés tárgyát, amelynek értelmében egy ilyen bemutatás csak akkor tekinthető szándékosnak, ha fizetésért vagy hasonló ellenszolgáltatásért cserében nyújtják.

32 Ez az értelmezés nem következik ugyanis sem az említett rendelkezésben foglalt vélelem megfogalmazásából, sem pedig a 89/552 irányelv általános rendszeréből és céljából.

33 Épp ellenkezőleg: egy ilyen értelmezés veszélyeztetheti a televíziónézők érdekeinek teljes és megfelelő, a 89/552 irányelv és különösen annak 10. cikke (4) bekezdésében a „burkolt reklámra” vonatkozóan kimondott tilalom által biztosítani kívánt védelmét, továbbá megfoszthatja e tilalmat hatékony érvényesülésétől, tekintettel arra, hogy bizonyos esetekben mennyire nehéz, sőt akár lehetetlen fizetés vagy hasonló ellenszolgáltatás teljesítésének megállapítása olyan reklámmal kapcsolatban, amely

pedig a burkolt reklám jelen ítélet 19. pontjában felsorolt valamennyi jellegzetességével rendelkezik.

34 Következésképpen ha igaz is, hogy a fizetés vagy hasonló ellenszolgáltatás teljesítése olyan ismérvnek tekintendő, amely lehetővé teszi egy műsorszolgáltató hirdetési szándékának megállapítását, a 89/552 irányelv 1. cikkének d) pontjából, valamint az irányelv általános rendszeréből és céljából az következik, hogy az ilyen szándék nem zárható ki fizetés vagy hasonló ellenszolgáltatás hiányában.

35 Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy a 89/552 irányelv huszonhetedik preambulumbekezdése értelmében annak biztosítására, hogy a fogyasztók mint televíziónézők érdekei teljesen és megfelelően védettek legyenek, alapvető, hogy a tagállamok fenntartsák a jogot szigorúbb és részletesebb szabályok bevezetésére, és bizonyos körülmények között eltérő feltételeket szabhassanak meg a joghatóságuk alá tartozó televíziós műsorszolgáltatók számára.

36 Tehát nem lehet kizárni, hogy valamely tagállam szabályozása a fizetés vagy hasonló ellenszolgáltatás teljesítésén túl egyéb, a burkolt reklám szándékos jellegének megállapítását lehetővé tevő ismérveket is előírjon.

37 Ilyen körülmények között az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 89/552 irányelv 1. cikkének d) pontját akként kell értelmezni, hogy az ellenszolgáltatás vagy más fizetés teljesítése nem tekintendő elengedhetetlen fogalmi elemnek ahhoz, hogy a burkolt reklám szándékos jellege megállapítható legyen.

A költségekről

38 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

Az 1997. június 30-i 97/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási intézkedésekben megállapított, televíziós műsorszolgáltató tevékenységre vonatkozó egyes rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 1989. október 3-i 89/552/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének d) pontját akként kell értelmezni, hogy az ellenszolgáltatás vagy más fizetés teljesítése nem tekintendő elengedhetetlen fogalmi elemnek ahhoz, hogy a burkolt reklám szándékos jellege megállapítható legyen.

Aláírások